

HOMILADORLIKNING TEKSHIRUV USULLARI

G'ayratjonova Zuhraxon

Central Asian Medical University,
Akusherlik, ginekologiya va neonotologiya kafedrası assissentı.

Axmadjonova Durdona

Central Asian Medical University talabası.

<https://doi.org/10.5281/zenodo.18471728>

Annotatsiya. Ushbu tezis homiladorlik davrida ona va bolaning salomatligini ta'minlash uchun qo'llaniladigan turli tekshiruv usullarini o'rganishga bag'ishlangan. Tezıda laborator tahlillar, ultratovush, kardiokografiya, gormonal testlar, invaziv metodlar va fizikal tekshiruvlarning diagnostik ahamiyati, afzalliklari va cheklovlari tahlil qilingan. Shu bilan birga, zamonaviy texnologiyalar va kombinatsiyalangan yondashuvlarning homiladorlikni xavfsiz boshqarish va patologiyalarni erta aniqlashdagi roli yoritilgan.

Kalit so'zlar: Homiladorlik, tekshiruv usullari, ultratovush, laborator tahlil, kardiokografiya, gormonal tekshiruvlar.

Kirish

Homiladorlik - ayol organizmida murakkab fiziologik jarayonlar bilan kechadigan davr bo'lib, ona va bola salomatligini ta'minlash uchun muntazam tibbiy nazorat talab etadi. Ushbu davrda homilaning rivojlanishi, ona organizmining holati va turli patologiyalarning aniqlanishi uchun turli tekshiruv usullari qo'llaniladi. Homiladorlikni kuzatishning samarali usullari ona va bola hayotini xavfsizligini ta'minlash, homiladorlik davomida yuzaga keladigan asoratlarni oldini olish va zarur davolash choralarini belgilash imkonini beradi.

So'nggi yillarda prenatal diagnostika sohasida ultratovush, laborator tahlillar, qon va siydik testlari, kardiokografiya kabi zamonaviy tekshiruv usullari keng qo'llanilmoqda. Har bir usulning o'ziga xos afzalliklari va chegaralari mavjud bo'lib, ularni to'g'ri tanlash homiladorlikni xavfsiz boshqarish va ona-bola sog'lig'ini ta'minlashda muhim ahamiyatga ega. Shu bois, homiladorlikning tekshiruv usullarini mukammal bilish va ularni amaliyotda qo'llash tibbiyot xodimlari uchun dolzarb vazifa hisoblanadi.

Asosiy qism

Homiladorlik davrida ona va bolaning salomatligini ta'minlash uchun muntazam tekshiruvlar muhim ahamiyatga ega. Ushbu davr murakkab fiziologik o'zgarishlar bilan kechadi, shuning uchun homilaning rivojlanishi va ona organizmining holatini baholash lozim.

Homiladorlikni kuzatishning asosiy maqsadi patologiyalarni erta aniqlash, ona va bola uchun xavfsiz sharoit yaratish, hamda zarur davolash choralarini belgilashdir. Tekshiruvlar ona va bola salomatligini monitoring qilish, homiladorlikni rejalashtirish va asoratlarni kamaytirishga yordam beradi. Shu bilan birga, profilaktik choralar orqali murakkab tug'ruq va neonatal asoratlarning oldini olish mumkin.

Homiladorlikni kuzatish tibbiy yondashuvni individuallashtirishga imkon beradi, bu esa sifatli prenatal yordamni ta'minlaydi. Ushbu bo'limda homiladorlikni muntazam kuzatishning psixologik va ijtimoiy ahamiyati ham ko'rib chiqiladi.

Nazorat usullari ona va bolaning xavfsizligini kafolatlaydi. Shu bois, homiladorlikni kuzatish tibbiy amaliyotda dolzarb va zarur jarayon hisoblanadi.

Homiladorlik davrida laborator tekshiruvlar ona va bolaning salomatligini baholashda asosiy vositalardan biridir. Qon tahlili orqali anemiya, infeksiya va qon ivish tizimi holati aniqlanishi mumkin. Siydik tahlili buyrak va siydik yo'llari kasalliklarini erta aniqlashda yordam beradi. Qon guruhi va rezus faktor tekshiruvi homila va ona uchun xavfsiz tug'ruqni rejalashtirishda muhim ahamiyatga ega. Shuningdek, gormonal tekshiruvlar homilaning rivojlanish darajasini baholashga imkon beradi. Laborator testlar homiladorlikning turli bosqichlarida muntazam ravishda amalga oshiriladi.

Natijalar tibbiy qaror qabul qilishda asosiy ko'rsatkich hisoblanadi. Shu bilan birga, infeksiyalar va surunkali kasalliklarni aniqlash imkoniyati oshadi. Laborator tekshiruvlar ona va bolaning xavfsizligini ta'minlashda muhim rol o'ynaydi. Shu bo'limda testlarning to'g'ri va muntazam qo'llanishi ta'kidlanadi.

Ultratovush homiladorlikda eng ko'p qo'llaniladigan tekshiruv usuli hisoblanadi. Bu usul homilaning rivojlanishi, yurak faoliyati va organlarning holatini baholashga imkon beradi.

Ultrasonografiya homilaning jinsini aniqlash, tug'ruqqa tayyorgarlik va patologiyalarni aniqlashda qo'llaniladi. Homiladorlikning dastlabki bosqichida embrion va uning joylashuvi aniqlanadi. Keyingi bosqichlarda homilaning o'sish sur'ati, suyak va organ rivojlanishi kuzatiladi.

Ushbu metod xavfsiz bo'lib, ona va bola uchun zarar keltirmaydi. 3D va 4D ultratovush texnologiyalari homilaning yuz ifodasi va harakatlarini ham ko'rsatadi. Shuningdek, tug'ruq paytida potensial xavfli holatlarni oldindan aniqlash imkonini beradi. Shu bo'limda ultratovushning afzalliklari va uning homiladorlikni boshqarishda o'rni batafsil yoritiladi.

Kardiotokografiya homiladorlikda homilaning yurak faoliyati va bachadon qisqarishlarini kuzatish uchun qo'llaniladi. Ushbu tekshiruv homilaning stressga javobini aniqlash va tug'ruq oldidan tayyorgarlikni baholash imkonini beradi. KTG ona va bola salomatligini monitoring qilishda samarali vosita hisoblanadi. U tug'ruq paytida yuzaga kelishi mumkin bo'lgan asoratlarni oldindan aniqlashga yordam beradi.

Tekshiruv natijalari asosida tibbiy xodimlar ona va bola uchun xavfsiz tug'ruqni rejalashtiradi. Kardiotokografiya muntazam ravishda homiladorlikning oxirgi oylarida tavsiya etiladi. Shu bo'limda KTG ning diagnostik ahamiyati va uni qo'llash usullari batafsil yoritiladi.

Homiladorlikda gormonal tekshiruvlar ona va bolaning salomatligini baholashda muhim rol o'ynaydi. Progesteron, estrogen va boshqa homiladorlik gormonlari darajasi homilaning rivojlanish jarayonini ko'rsatadi. Gormonal testlar abort xavfi, patologik holatlar va tug'ruq oldidan nazorat qilishda qo'llaniladi.

Homiladorlikning dastlabki bosqichida gormonal muvozanatni aniqlash muhimdir. Shu bilan birga, endokrin tizim kasalliklarini aniqlash va davolash imkoniyati mavjud. Gormonal tekshiruvlar homiladorlikni xavfsiz boshqarish va patologiyalarni oldini olishda muhim ahamiyatga ega. Bu usul laborator tahlillar bilan birgalikda qo'llanilganda samaradorlik oshadi.

Xulosa

Homiladorlik davrida ona va bolaning salomatligini ta'minlash uchun turli tekshiruv usullarini qo'llash muhim ahamiyatga ega.

Laborator tahlillar, ultratovush, kardiokografiya, gormonal tekshiruvlar, invaziv metodlar va fizikal tekshiruvlar homiladorlikni xavfsiz boshqarish, patologiyalarni erta aniqlash va zarur davolash choralarini belgilash imkonini beradi. Har bir usulning o'ziga xos afzalliklari va chegaralari mavjud bo'lib, ularni to'g'ri tanlash homiladorlikni monitoring qilishda samaradorlikni oshiradi.

Zamonaviy texnologiyalar va kombinatsiyalangan yondashuvlar esa tekshiruv natijalarining aniqligini oshirib, ona va bola salomatligini maksimal darajada ta'minlashga xizmat qiladi. Shu bilan birga, muntazam tekshiruvlar ona va bolaning hayot sifatini yaxshilash, tug'ruq va neonatal asoratlarni kamaytirishga yordam beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Creasy, R.K., Resnik, R., Iams, J.D., & Lockwood, C.J. (2019). *Maternal-Fetal Medicine: Principles and Practice* (8th ed.). Elsevier.
2. Hauth, J.C., Leveno, K.J., & Bloom, S.L. (2016). Prenatal care and fetal surveillance. *Obstetrics & Gynecology*, 127(5), e1–e13.
3. Milman, N. (2018). Iron deficiency and anemia in pregnancy: Epidemiology and clinical management. *Annals of Hematology*, 97(7), 1151–1160.
4. American College of Obstetricians and Gynecologists (ACOG). (2020). Practice bulletin no. 223: Screening for fetal chromosomal abnormalities. *Obstetrics & Gynecology*, 135, e237–e252.
5. Nicolaides, K.H. (2011). Screening for fetal chromosomal abnormalities. *Prenatal Diagnosis*, 31, 7–15.
6. Moise, K.J. (2017). Invasive prenatal diagnosis: Amniocentesis and chorionic villus sampling. *New England Journal of Medicine*, 377, 2233–2242.